

Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o.o.

ul. Dereniowa 11, 02-776 Warszawa

tel. (48-22) 644-99-95, (48-22) 644-20-17; fax (48-22) 644-99-47

Preferencje partyjne Polaków na początku 1996 roku

- * W styczniu tego roku zamiar głosowania w przyszłych wyborach parlamentarnych deklarowało zdecydowanie 51% badanych. w grudniu ubiegłego roku - 54%, w listopadzie - 60%.
- * Najwięcej ankietowanych poparłoby w głosowaniu Sojusz Lewicy Demokratycznej (21%), „Solidarność” (11%), Unię Wolności (10%), Ruch Odbudowy Polski (9%) i Polskie Stronnictwo Ludowe (8%).
- * W ciągu ostatniego miesiąca spadły - o 4 punkty - notowania SLD i BBWR, wzrosła zaś - o 3 punkty - liczba osób niezdecydowanych, kogo poprzeć.

Warszawa, styczeń 1996 roku

Mówi się ostatnio o przedterminowych wyborach parlamentarnych. Kto by je wygrał, gdyby rzeczywiście do nich doszło?

Precyzyjna odpowiedź na takie pytanie nie jest możliwa. Najbliższy możliwy termin wyborów jest dość odległy, zaś - jak uczą doświadczenia dotychczasowych kampanii - preferencje polityczne Polaków nie są zbyt stabilne. Nie ryzykując prognozowania rezultatów przyszłego głosowania możemy jednak - dzięki sondażom opinii¹ - poznać dzisiejszy stan nastrojów. Możemy odpowiedzieć, kto miałoby największe szanse w hipotetycznych wyborach, które odbyłyby się w najbliższym czasie (a więc w obecnym klimacie politycznym, bez jakiegokolwiek kampanii zmieniającej nastroje społeczeństwa).

Frekwencja

Zacznijmy od frekwencji. Wśród przeszło tysiąca pełnoletnich Polaków pytanych o swój udział w wyborach parlamentarnych „zdecydowanie tak” odpowiedziało 51%, „raczej tak” - 25%.

Gdyby w najbliższą niedzielę doszło do wyborów do Sejmu, to czy wziął(ę) Pan(i) w nich udział?

zdecydowanie tak	51%
raczej tak	25%
raczej nie	6%
zdecydowanie nie	11%
jeszcze nie wiem	7%

N=1047

Dodajmy, że w grudniu 1995 r. zamiar głosowania deklarowało zdecydowanie 54% badanych, zaś miesiąc wcześniej, w listopadzie - 60%. Można sądzić, że obecny klimat polityczny sprzyja spadkowi frekwencji. Byłaby ona dziś najprawdopodobniej znacznie niższa niż w obu turach ostatnich wyborów prezydenckich.

Preferencje

Przyjrzyjmy się teraz partyjnym sympatiom tych Polaków, którzy mniej lub bardziej jednoznacznie zapowiadają swój udział w ewentualnych wyborach. Faworytem głosowania jest

¹ Badanie zrealizowano 20-23 stycznia 1996 r. Próba losowa 1047 osób od 18 roku życia. Błąd statystyczny dla takiej wielkości próby nie przekracza +/- 3% przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

ciągle Sojusz Lewicy Demokratycznej zdobywający 21% głosów. Kolejne cztery miejsca w tym rankingu zajmują - z dość podobnymi rezultatami - „Solidarność” (11%), Unia Wolności (10%), Ruch Odbudowy Polski (9%) i Polskie Stronnictwo Ludowe (8%). Tylko one pokonały w „sondażowych wyborach” pięcioprocentowy próg wyznaczony przez ordynację. Nieco poniżej tej bariery znalazła się Unia Pracy z 4%. Inne stronnictwa zbierały już mniej głosów - od 1 do 3%. Łącznie zyskały 17%, z czego najwięcej różne partie centroprawicowe i prawicowe.

Warto zwrócić uwagę, że aż 1/5 osób wybierających się do wyborów jeszcze nie wie, na kogo odda swój głos.

Zwolenników różnych ugrupowań dzielą przede wszystkim poglądy polityczne oraz stosunek do „sprawy Oleksego”. SLD i PSL mogą liczyć na głosy osób o sympatiach lewicowych i centrolewicowych. UW jest najpopularniejsza wśród centroprawicowców, ROP - sympatyków centroprawicy i prawicy, „Solidarność” - prawicy. Wyborcy SLD (a także PSL) w oskarżenia dotyczące J. Oleksego raczej nie wierzą, stronnicy „Solidarności”, ROP i Unii Wolności uważają współpracę tego polityka z rosyjskim wywiadem za bardzo prawdopodobną.

Dodać warto, że stronników ugrupowań rządzącej koalicji oraz opozycji dzieli też ocena biegu spraw w kraju. Wyborcy SLD i PSL są z niego zadowoleni, „Solidarności” i ROP - niezadowoleni, Unii Wolności i Unii Pracy - mają mieszane odczucia.

Wyborców niektórych partii wyróżniają także cechy społeczno-zawodowe. I tak PSL jest ugrupowaniem popularnym wśród mieszkańców wsi, ludzi gorzej wykształconych i sytuowanych, Unia Wolności - dobrze wykształconych ludzi z większych miast, ROP - osób gorzej sytuowanych, „Solidarność” - mniej wykształconych. Co ciekawe, wyborców SLD spotkać można podobnie często we wszystkich grupach zawodowych i miejscach zamieszkania (patrz tabela aneksowa).

Dynamika preferencji

Na koniec kilka zdań o ewolucji wyborczych preferencji w ostatnich kilku miesiącach. Między listopadem a styczniem wyraźnie zwiększył się (z 14% do 20%) odsetek osób niezdecydowanych. Zmieniły się też notowania niektórych partii. Spadło poparcie dla SLD, wzrosło - dla PSL i „Solidarności”.

Oznaczało to - generalnie rzecz biorąc - powrót partyjnych notowań do stanu sprzed wyborów prezydenckich. Główne różnice między rankingami z października i stycznia to

niższa popularność BBWR (o 4 punkty) i SLD (o 3 punkty) oraz pojawienie się ugrupowania skupiającego zwolenników Jana Olszewskiego - Ruchu Odbudowy Polski.

Zmiany preferencji wyborczych Polaków (październik 1995 r. - styczeń 1996 r.)

(dane w proc.)

	październik '95	listopad '95	grudzień '95	styczeń '95
Sojusz Lewicy Demokratycznej (L. Miller, J. Oleksy)*	24	30	25	21
„Solidarność” (M. Krzaklewski)	12	9	10	11
Unia Wolności (L. Balcerowicz)	9	10	8	10
Ruch Odbudowy Polski (J. Olszewski)	*	8	8	9
Polskie Stronnictwo Ludowe (W. Pawlak)	8	5	7	8
Unia Pracy (R. Bugaj)	5	3	3	4
Konfederacja Polski Niepodległej (L. Moczulski)	4	4	3	3
Bezpartyjny Blok Wspierania Reform (J. Gwiżdż)	6	5	6	2
pozostałe partie	17	12	13	12
nie wiem	15	14	17	20

* do listopada '95 - A. Kwaśniewski

Spadek notowań Sojuszu Lewicy, to oczywisty skutek odejścia jego lidera Aleksandra Kwaśniewskiego na najwyższy urząd w Polsce. Powód drugi to - najprawdopodobniej - „sprawa Oleksego”. Można sądzić, że to właśnie ona przyczyniła się do obniżenia popularności SLD między grudniem a styczniem.

BBWR utracił dużą część swych stronników zapewne w związku z osłabieniem swych związków z Lechem Wałęsą. W czasie kampanii prezydenckiej lider BBWR blisko z Wałęsą współpracował. Dziś były prezydent został konsultantem „Solidarności”.

Ruch Odrodzenia Polski skupił środowiska prawicowe i centroprawicowe dzielące dotąd swe głosy między szereg mniejszych ugrupowań oraz „Solidarność” (stąd spadek jej notowań po pojawieniu się ROP).

O tym, jak na partyjne notowania wpłynęły wydarzenia z końca stycznia (w tym dymisja premiera, proces formowania nowego rządu oraz powołanie J. Oleksego na funkcję przewodniczącego SdRP) dowiemy się już niedługo z kolejnego, lutowego sondażu OBOP.

Preferencje wyborcze Polaków w styczniu 1996 r.

	PREFERENCJE WYBORCZE 1996								L. OS.
	SLD	"S"	UW	ROP	PSL	UP	in.	tp	
OGÓŁEM.....	21	11	10	9	8	4	17	20	790
WIEKI									
do 24 lat.....	17	8	16	5	10	4	20	19	91
od 25 do 34 lat.....	16	10	9	10	8	4	18	24	146
od 35 do 44 lat.....	20	9	12	7	8	5	19	20	201
od 45 do 54 lat.....	30	12	6	11	6	4	17	15	111
od 55 do 64 lat.....	22	15	10	11	8	2	12	19	134
65 lat i więcej.....	21	13	6	9	10	2	17	22	106
MIEJSCE ZAMIESZKANIA									
wieś.....	21	11	4	7	15	3	14	26	275
miasta do 100 tys. mieszkańców.....	22	11	11	10	5	2	18	21	251
miasta pow. 100 tys. mieszkańców.....	20	12	16	9	4	6	19	14	265
WYKSZTAŁCENIE									
podstawowe.....	18	10	3	8	14	2	20	25	215
zasadnicze zawodowe.....	20	17	8	9	9	3	16	19	216
średnie i pomaturalne.....	24	9	12	9	6	6	16	19	287
wyższe z niepełnym.....	22	4	32	11	1	1	16	14	71
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA									
kierownicy, specjaliści.....	24	9	22	6	0	1	20	17	47
prywatni przedsiębiorcy.....	16	11	10	8	2	11	31	12	43
rolnicy.....	23	8	3	6	22	0	29	10	31
robotnicy.....	21	9	8	9	9	4	18	22	200
pracownicy biurowi.....	21	10	15	6	8	9	14	17	62
pracownicy usług.....	19	15	20	4	9	0	12	21	44
gospodynie domowe.....	14	14	7	7	19	7	3	29	27
emeryci.....	25	9	6	13	9	3	14	21	140
renciści.....	21	18	8	11	8	1	16	18	95
uczniowie i studenci.....	18	6	24	2	6	6	17	23	35
bezrobotni.....	15	15	4	9	6	4	23	24	58
OCENA WŁASNEJ SYTUACJI MATERIALNEJ									
dobra lub bardzo dobra.....	29	7	22	3	3	4	18	15	116
przeciętna.....	21	11	9	9	9	4	18	19	482
zła.....	13	14	6	9	12	3	18	25	141
b. zła.....	24	8	0	13	8	5	9	32	50
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU									
dobry kierunek.....	30	6	10	7	11	3	16	18	355
zły kierunek.....	11	18	10	13	6	4	20	19	325
trudno powiedzieć.....	18	10	12	4	8	4	15	29	110
PROGNOZA SYT. MATERIALNEJ LUDZI									
poprawa.....	31	6	12	6	9	4	16	16	337
stabilizacja.....	16	14	11	8	9	4	16	22	276
pogorszenie.....	7	19	7	17	6	3	21	20	133
trudno powiedzieć.....	13	14	3	5	7	2	17	39	45
POGLĄDY POLITYCZNE									
lewicowe.....	56	4	3	5	9	0	16	6	169
centrolewicowe.....	29	5	10	6	7	6	17	18	116
centroprawicowe.....	2	9	26	19	4	7	20	13	78
prawicowe.....	2	27	17	12	3	4	25	11	185
trudno powiedzieć.....	12	7	5	6	14	4	12	40	239
CZY J. OLEKSY ŚWIADOMIE WSPÓŁPRACOWAŁ Z OBCYM WYWIADEM?									
to bardzo prawdopodobne lub pewne...	3	22	15	14	2	4	26	13	285
to mało prawdopodobne lub niemożliwe	38	3	8	6	13	4	12	17	350
trudno powiedzieć.....	14	10	6	3	11	3	14	39	136
CZY "SPRAWA OLEKSEGO" TO PROWOKACJA POLSKICH SŁUŻB SPECJALNYCH?									
to bardzo prawdopodobne lub pewne...	38	6	9	8	7	5	12	15	302
to mało prawdopodobne lub niemożliwe	9	16	14	11	6	3	26	14	311
trudno powiedzieć.....	12	10	6	4	16	4	10	38	158